

dosarul nr. 3ra-15/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud: R.Pulbere)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Panov, V.Cotorobai, M.Anton)

DECIZIE

23 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător:
judecători:

Oleg Sternioală
Valeriu Doagă
Nina Vascan
Victor Burduh
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de Agenția Rezerve Materiale a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Potîrniche împotriva Agenției Rezerve Materiale a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 28 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Oleg Potîrniche, casată hotărârea din 2 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și pronunțată o hotărâre nouă, prin care cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La 27 noiembrie 2017 Oleg Potîrniche a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Rezerve Materiale a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova (în continuare Agenția Rezerve Materiale) cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a indicat că prin ordinul nr. 251-p din 23 noiembrie 2017 a directorului Agenției Rezerve Materiale „Cu privire la destituirea din funcție a șefului adjunct al Direcției Juridice” în temeiul demersului președintelui Comisiei de disciplină, a fost destituit din funcția publică de conducere de șef adjunct al Direcției Juridice a Agenției Rezerve Materiale.

În opinia acestuia, ordinul enunțat este nefondat, neîntemeiat, subiectiv, excesiv, ilegal și emis contrar procedurilor legii, or, dânsul nu a comis cu

vinovăție nici o abatere disciplinară pentru care-i putea fi aplicată sancțiunea disciplinară, deoarece toate ordinele prin care acestea au fost stabilite au fost contestate în instanțele de judecată și la momentul depunerii acțiunii nu existau hotărâri definitive pe cazurile date.

În continuare, Oleg Potîrniche a susținut că, la emiterea ordinului respectiv nu s-a ținut cont de gravitatea presupusei abateri disciplinare, de alte circumstanțe cum ar fi aflarea la întreținerea lui a patru copii din care doi sunt liceeni.

Reclamantul a mai pretins că în cadrul anchetei de serviciu nu a fost citat și audiat în comisie, iar în componența comisiei nu a fost inclus un reprezentant al organului sindical, prin ce a fost încălcată legislația cu privire la constituirea acesteia. La fel, au existat împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea membrilor comisiei la luarea deciziilor, iar semnarea pe ordin a președintelui comitetului sindical nu a exprimat acordul argumentat în scris a acestui organ.

Din considerentul că ordinul menționat supra este unul tendențios, ce-i lezează onoarea, cinstea, demnitatea și reputația profesională, provocându-i suferințe psihice și morale, vătămându-i dreptul la muncă, la salarizare, de natură să-i ocrotească sănătatea și integritatea psihică, de egalitate de șanse și de tratament a fost depusă prezenta cerere de chemare în judecată, Oleg Potîrniche solicitând inclusiv în urma concretizării acțiunii, anularea ordinului nr. 251-p din 23 noiembrie 2017 a directorului Agenției Rezerve Materiale „Cu privire la destituirea din funcție a șefului adjunct al Direcției Juridice”, restabilirea în funcția publică de conducere de șef adjunct al Direcției Juridice a Agenției Rezerve Materiale; încasarea din contul pârâtei Agenția Rezerve Materiale în beneficiul său a salariului pentru absența forțată de la muncă, a prejudiciului material în sumă de 1000000 lei și a prejudiciului moral în sumă de 1000000 lei.

Prin hotărârea din 2 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Potîrniche a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 28 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Oleg Potîrniche, casată hotărârea din 2 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și pronunțată o hotărâre nouă, prin care cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Potîrniche a fost admisă parțial, fiind dispusă anularea ordinului nr. 251-p din 23 noiembrie 2017 a directorului Agenției Rezerve Materiale „Cu privire la destituirea din funcție a șefului adjunct al Direcției Juridice”. S-a restabilit Oleg Potîrniche în funcția publică de conducere de șef adjunct al Direcției Juridice a Agenției Rezerve Materiale. S-a încasat din contul Agenției Rezerve Materiale în beneficiul lui Oleg Potîrniche salariul pentru absența forțată de la muncă pentru perioada: 23 noiembrie 2017 – 28 iunie 2018, reieșind din salariul mediu lunar al funcției de șef adjunct al Direcției Juridice a Agenției Rezerve Materiale. S-a încasat din contul Agenției Rezerve Materiale în beneficiul lui Oleg Potîrniche prejudiciul moral în

mărimea unui salariu mediu al șefului adjunct al Direcției Juridice a Agenției Rezerve Materiale. În rest, cerințele au fost respinse.

Invocând ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, la 18 septembrie 2018 și, respectiv la 5 octombrie 2018, Agenția Rezerve Materiale a contestat-o cu recurs și recurs suplimentar, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 28 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău cu menținerea hotărârii din 2 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în referințele asupra cererii de chemare în judecată și cererii de apel motivată anexate la dosar, suplimentar invocându-se că, la examinarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia aplicată și a interpretat eronat normele de drept material, și anume, instanța ierarhic inferioară a expus disproportionat scopul legitim de protecție a drepturilor lui Oleg Potîrniche în raport cu drepturile Agenției Rezerve Materiale în procesul de organizare a funcționării instituției la luarea deciziei de concediere a salariatului, care a admis repetat abateri disciplinare prin eschivarea de la îndeplinirea conștiincioasă a atribuțiilor de serviciu, precum și prin părăsirea locului de muncă sau întârzierea repetată la locul muncă.

Mai mult ca atât, restabilirea la locul de muncă a unui salariat destituit, inclusiv, pentru absențe nemotivate de la locul de muncă, absențe constatate cu certitudine, defavorizează ceilalți angajați ai aceleiași autorități, care nu admit absențe nemotivate și se conformează prevederilor art. 19 al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 4 iulie 2008. La rândul său, condițiile în care unii angajați își pot permite a absentă arbitrar de la locul de muncă, fiind scutiți de răspunderea disciplinară ce le revine pentru aceste fapte, sunt inechitabile în raport cu ceilalți angajați care utilizează eficient timpul de muncă.

S-a menționat că reclamantul-intimat Oleg Potîrniche a mai fost sancționat anterior pentru nerespectarea programului de muncă, prin ordinul nr. 39-p din 31 martie 2017 fiindu-i aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de „avertisment”, care fiind contestată, a fost menținută, prin încheierea irevocabilă din 21 martie 2018 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, care a declarat inadmisibil recursul depus de Oleg Potîrniche.

În continuare, recurenta Agenția Rezerve Materiale a precizat și asupra faptului că, deși aplicarea unor măsuri sancționatorii urmărește descurajarea comiterii abaterilor disciplinare pe viitor, totuși până în prezent Oleg Potîrniche se eschivează de la executarea obligațiilor de serviciu ce-i revin, precum și admite repetat absențe nejustificate de la locul de muncă, ceea ce este inadmisibil.

În rezultat, instanța de apel nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâre neîntemeiată de admitere parțială a acțiunii, pe când concluzia primei instanțe despre necesitatea respingerii ca fiind neîntemeiată a acțiunii este justă.

Prin urmare, anume aceste circumstanțe impun admiterea recursului, casarea deciziei și menținerea hotărârii primei instanțe (f.d.167-177).

La 5 noiembrie 2018, în adresa intimatului Oleg Potîrniche a fost expediată copia recursului declarat de Agenția Rezerve Materiale, totodată intimatul fiind înștiințat despre necesitatea depunerii referinței (f.d.179).

Prin referința depusă la 26 noiembrie 2018, Oleg Potîrniche a solicitat declararea recursului Agenției Rezerve Materiale ca inadmisibil, deoarece acesta nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, or, argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate (f.d.181-182).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia recurată ce constituie obiectul prezentului recurs și ce se solicită a fi anulată la 28 iunie 2018 (f.d.133), însă recurenta Agenția Rezerve Materiale a recepționat decizia contestată la 6 august 2018 (f.d.175).

Astfel, recursul declarat la 18 septembrie 2018, este în termen (f.d.167).

Prin încheierea din 12 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Agenția Rezerve Materiale a fost considerat admisibil și fără a prejudicia fondul a fost dispusă judecarea acestuia de către completul din 5 judecători (f.d.184).

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs este întemeiată și care urmează a fi admisă cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum denotă actele cauzei, Oleg Potîrniche a fost angajat la serviciu în cadrul Agenției Rezerve Materiale în funcție de șef adjunct al Direcției Juridice.

La fel, s-a constatat că într-un alt litigiu vizând aceleași părți, prin hotărârea din 16 octombrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, casată parțial prin decizia din 14 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și devenită irevocabilă prin încheierea din 21 martie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost respinsă ca tardivă pretenția invocată de Oleg Potîrniche în cererea de chemare în judecată împotriva Agenției Rezerve Materiale cu privire la anularea ordinului nr. 39-p din 31 martie 2017, prin care i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de avertisment, iar pretenția invocată de Oleg Potîrniche în cererea de chemare în judecată împotriva Agenției Rezerve Materiale cu privire la achitarea plăților salariale a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

În corespundere cu prevederile art. 123 alin. (2) Cod de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sînt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

Reieșind din cele menționate și având în vedere că circumstanțele constatate printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, au puterea de lucru judecat (res judicata), ceia ce presupune că actul final al înlăptuirii justiției beneficiază de o prezumție indiscutabilă, că exprimă adevărul și că, nu trebuie contrazisă de o altă hotărâre, este cert constatat faptul că ordinul nr. 39-p din 31 martie 2017, prin care reclamantului Oleg Potîrniche i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de avertisment a produs efecte juridice.

Ulterior, având la bază sesizarea nr. 1521 din 11 octombrie 2017 a directorului general al Agenției Rezerve Materiale ce viza neglijența reclamantului Oleg Potîrniche în mod repetat la îndeplinirea sarcinilor, precum și lipsa acestuia de la locul de muncă în mod repetat, înaintată în urma prezentării acestuia spre aprobare a procesului-verbal nr. 3 din 4 octombrie 2017 al ședinței grupului de lucru pentru asigurarea restituirii datoriilor debitoare față de rezervele materiale ale statului, în privința reclamantului s-a dispus efectuarea anchetei de serviciu (f.d.19).

Conform procesului-verbal nominalizat al ședinței grupului de lucru pentru asigurarea restituirii datoriilor debitoare față de rezervele materiale ale statului, examinându-se în cadrul acesteia chestiunile cu privire la expedierea de către reclamant a cererii de chemare în judecată împotriva SRL „Grinivas” până la 26

iulie 2017 și prezentarea de către acesta a planului de acțiuni întreprinse în partea comitetelor creditorilor, propunerilor și soluțiilor pe toți debitorii și pe fiecare în parte care sunt în proces de insolvență până la 31 iulie 2017, s-a constatat că în perioada 21 iulie 2017 – 4 octombrie 2017 reclamantul fiind responsabil pe un șir de dosare, inclusiv având calitatea de reprezentant al recurenteii în comitetele de creditori nu a îndeplinit sarcinile stabilite de către grupul de lucru pentru restituirea datoriilor debitoare față de rezervele naturale ale statului, ca rezultat, grupul de lucru a decis solicitarea repetată a reclamantului-intimat a prezentării planului de acțiuni întreprinse în partea comitetelor creditorilor, propunerilor și soluțiilor pe toți debitorii și pe fiecare în parte, care sunt în proces de insolvență (f.d.23-27).

La fel, s-a constatat că la sesizarea directorului general al Agenției Rezerve Materiale către comisia de disciplină a fost anexat extrasul din baza de date a sistemului de acces control de intrare/ieșire în sediul Agenției privind intrările/ieșirile reclamantului în perioada 2 octombrie 2017 – 11 octombrie 2017, din care rezultă că acesta a lipsit de la locul de muncă repetat (f.d.21-22).

Conform raportului comisiei de disciplină privind desfășurarea anchetei de serviciu din 19 octombrie 2017, comisia a constatat două abateri disciplinare comise de Oleg Potârniche, și anume: neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu și nerespectarea programului de muncă.

Astfel, Comisia de disciplină s-a convocat în două ședințe, prima – la data de 9 noiembrie 2017 care a fost amânată, fiind acordat reclamantului un nou termen pentru prezentarea explicațiilor pe marginea raportului (f.d.44-45) și a doua, la data de 23 noiembrie 2017, în urma căreia ținându-se cont de existența abaterilor disciplinare similare, sancționate cu avertisment și mustrare, de cauzele abaterilor disciplinare, circumstanțele în care au fost săvârșite și comportamentul funcționarului în timpul serviciului, luându-se în considerare lipsa unor probe obiective ce ar demonstra cele invocate de funcționar în apărarea sa, fiind impusă necesitatea aplicării unor măsuri sancționatorii în scopul descurajării celorlalți funcționari de a se comporta astfel pe viitor, s-a decis adoptarea propunerii cu privire la aplicarea lui Potârniche Oleg a sancțiunii disciplinare sub formă de destituire din funcția publică (f.d.52-55).

Pentru adoptarea deciziei menționate, Comisia a constatat că documentele prezentate de reclamant Comisiei de disciplină în vederea infirmării neîndeplinirii atribuțiilor de serviciu au fost înaintate tardiv, iar cele prezentate în vederea combaterii nerespectării programului de muncă se contrazic cu datele din baza de date a sistemului de acces control de intrare/ieșire în sediul Agenției.

Prin ordinul nr. 251-p din 23 noiembrie 2017 a directorului Agenției Rezerve Materiale „Cu privire la destituirea din funcție a șefului adjunct al Direcției Juridice” emis în temeiul art. 1 alin. (4), art. 6, 9 alin. (2) al Legii privind Codul de conduită a funcționarului public nr. 25 din 22 februarie 2008, art. 22 alin. (1) lit. d), 23 alin. (1), 56, 57 lit. a), f), 58 lit. d), 59 alin. (1) și (3), 64 alin. (1) lit. a) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 4 iulie 2008, pct. pct. 63, 65 din Regulamentul cu privire la

comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009, în legătură cu abaterile disciplinare constatate și comunicate de către comisia de disciplină în baza demersului acesteia, și anume: pentru neglijența în mod repetat a îndeplinirii sarcinilor ce-i revin, încălcarea în mod repetat a regimului de lucru, luând în considerare atitudinea reclamantului Oleg Potîrniche ca funcționar public, circumstanțele săvârșirii abaterilor disciplinare, prezența a două sancțiuni disciplinare sub formă de avertisment și muștrare aspră, ultimul a fost destituit din funcția de șef adjunct al Direcției Juridice a Agenției Rezerve Materiale (f.d.62).

Din considerentul că după cum a invocat reclamantul Oleg Potîrniche în cererea de chemare în judecată, ordinul de concediere este unul tendențios, ce-i lezează onoarea, cinstea, demnitatea și reputația profesională, provocându-i suferințe psihice și morale, vătămându-i dreptul la muncă, la salarizare, de natură să-i ocrotească sănătatea și integritatea psihică, de egalitate de șanse și de tratament a fost depusă prezenta cerere de chemare în judecată, Oleg Potîrniche solicitând inclusiv în urma concretizării acțiunii, anularea ordinului nr. 251-p din 23 noiembrie 2017 a directorului Agenției Rezerve Materiale „Cu privire la destituirea din funcție a șefului adjunct al Direcției Juridice”, restabilirea în funcția publică de conducere de șef adjunct al Direcției Juridice a Agenției Rezerve Materiale; încasarea din contul pârâtei Agenția Rezerve Materiale în beneficiul său a salariului pentru absența forțată de la muncă, a prejudiciului material în sumă de 1000000 lei și a prejudiciului moral în sumă de 1000000 lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, pe care a respins-o ca fiind neîntemeiată, motivându-și soluția prin faptul că, la caz nu au fost constatate temeuri de anulare a ordinului de concediere, motiv pentru care s-a impus necesitatea de a respinge ca neîntemeiată pretenția reclamantului cu privire la anularea ordinului de concediere.

Totodată, instanța de judecată a considerat necesar de a respinge și pretențiile invocate de Oleg Potîrniche în cererea de chemare în judecată cu privire la restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și încasarea prejudiciului material și moral, or, aceste pretenții sunt subsecvente pretenției inițiale (principale) care a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.106-108).

Judecând apelul declarat de Oleg Potîrniche, instanța de apel l-a admis, a casat hotărârea din 2 aprilie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Central și a pronunțat o hotărâre nouă, prin care a admis parțial acțiunea.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că prima instanță greșit a concluzionat asupra faptului că aspectele aferente abaterii disciplinare imputate de Agenția Rezerve Materiale apelantului Oleg Potîrniche au fost examinate multiaspectual, iar concluziile comisiei de disciplină au fost axate pe constatări complete.

În atare situație, dat fiind că intimata Agenția Rezerve Materiale nu a dovedit comiterea de către apelant a abaterilor disciplinare imputate, instanța de

apel a constatat că în speță nu se întrunesc temeiurile legale pentru sancționarea disciplinară a apelantului Oleg Potîrniche, motiv pentru care s-a constatat netemeinicia ordinului intimat nr. 251-p din 23 noiembrie 2017 și, respectiv, s-a dispus anularea acestuia.

În continuare, instanța de apel a reținut că constatarea privind eliberarea nelegitimă a salariatului din funcție constituie temei pentru restabilirea acestuia în funcția deținută anterior, motiv pentru care apelantul a fost restabilit în funcția publică de șef adjunct al Direcției Juridice a Agenției Rezerve Materiale.

De asemenea, în temeiul art. 90 alin. (1) și (2) lit. a), 329 alin. (1) și (2) și 330 alin. (1) lit. b) Codul muncii, instanța de apel a constatat că intimata are obligația, în calitate de angajator, de a compensa apelantului prejudiciul material cauzat ca urmare a privării ilegale de posibilitatea de a munci pentru întreaga perioadă de absență forțată de la lucru, cu începere din 23 noiembrie 2017 până la 28 iunie 2018, reieșind din salariul mediu lunar al apelantului în funcția sus-indicată.

Totodată, dat fiind că prin acțiunile intimatelor, apelantul a fost privat de posibilitatea de a munci în cadrul Agenției și de a-și câștiga existența din contul muncii prestate, reținând că apelantului i-au fost înaintate învinuiri de comiterea a două abateri disciplinare, comiterea cărora nu a fost probată corespunzător, instanța de apel a constatat că în temeiul art. 90 alin. (1), (2) lit. c) și (3), 329, 330 alin. (1) lit. b) Codul muncii, intimata are obligația de a compensa apelantului prejudiciul moral cauzat în cuantumul unui salariu mediu lunar al apelantului, calculat în corespundere cu Modul de calculare a salariului mediu, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 426 din 26 aprilie 2004.

Pe cale de consecință, instanța de apel a concluzionat că concluzia primei instanțe privind respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată este greșită sub aspectele sus-enunțate (f.d.134-145).

Instanța de recurs analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția dată de către instanța de apel contravine circumstanțelor cauzei, pe când concluzia primei instanțe despre necesitatea respingerii ca neîntemeiate a acțiunii este justă, ea având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 Cod de procedură civilă.

După cum se constată din materialul probator administrat la actele cauzei, raporturile de serviciu între intimatul Oleg Potîrniche (funcționar public) și recurenta Agenția Rezerve Materiale (organul autorității publice), sunt guvernate de Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 4 iulie 2008, condiție ce rezultă din art. 1 și 2 al Legii de referință.

Astfel, în conformitate cu art. 22 alin. (1) lit. d) și f) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 4 iulie 2008, funcționarul public are următoarele obligații generale: să îndeplinească cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine, în spirit de inițiativă și colegialitate toate atribuțiile de serviciu; să respecte normele de conduită profesională prevăzute de lege.

În temeiul art. 23 alin. (1) din Legea vizată, funcționarul public este obligat să se conformeze dispozițiilor (ordinelor, poruncilor, indicațiilor obligatorii spre executare) primite de la conducătorul său direct și de la conducătorul autorității publice în care își exercită funcția publică.

Totodată, conform art. 56 din aceeași Lege, pentru încălcarea îndatoririlor de serviciu, a normelor de conduită, pentru pagubele materiale pricinuite, contravențiile sau infracțiunile săvârșite în timpul serviciului sau în legătură cu exercitarea atribuțiilor funcției, funcționarul public poartă răspundere disciplinară, civilă, administrativă, penală, după caz.

În corespundere cu art. 57 lit. a) și f) din Legea sus-indicată, constituie abateri disciplinare: nerespectarea programului de muncă, inclusiv absența sau întârzierea nemotivată la serviciu ori plecarea înainte de termenul stabilit în program, admisă în mod repetat; neglijența și/sau tergiversarea, în mod repetat, a îndeplinirii sarcinilor;

Iar conform art. 58 lit. g) din Legea menționată supra, pentru comiterea abaterilor disciplinare, funcționarului public îi pot fi aplicate următoarele sancțiuni disciplinare: destituirea din funcția publică.

Art. 64 alin. (1) lit. a) și f) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public reglementează expres că persoana/organul care are competența legală de numire în funcție va dispune destituirea din funcția publică printr-un act administrativ, care se comunică funcționarului public în termen de 5 zile lucrătoare de la emitere, însă anterior datei destituirii din funcția publică, în următoarele cazuri: drept sancțiune disciplinară, aplicată pentru încălcarea prevederilor art. 22 alin. (1) lit. f¹), precum și pentru săvârșirea unei abateri disciplinare, dacă anterior au fost aplicate sancțiuni disciplinare nestinse în modul stabilit; absență nemotivată de la serviciu timp de 4 ore consecutive pe parcursul unei zile lucrătoare.

Sub acest aspect, coroborând normele legal materiale la circumstanțele litigiului dedus judecății și având în vedere constatările sus-enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că este neîntemeiată concluzia instanței de apel privind admiterea acțiunii lui Oleg Potîrniche cu privire la anularea ordinului de destituire din funcție și restabilirea în funcția anterior deținută, concluzia primei instanței referitoare la respingerea acțiunii fiind una justă și legală, or, reclamantul – intimat Oleg Potîrniche a fost destituit din funcția deținută anterior din două motive și anume: a neglijat în mod repetat îndeplinirea sarcinilor ce-i revin și a încălcat în mod repetat regimul de lucru și anume la 3 octombrie 2017 a absentat fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive.

Cu referire la neglijarea de către Oleg Potîrniche în mod repetat a îndeplinirea sarcinilor ce-i revin, instanța de recurs decelează că în perioada 21 iulie 2017 – 4 octombrie 2017, reclamantul Oleg Potîrniche nu a prezentat Grupului de lucru pentru asigurarea restituirii datoriilor debitoriale față de rezervele materiale ale statului planul de acțiuni întreprinse în partea comitetelor creditorilor, propunerilor și soluțiilor pe toți debitorii și pe fiecare în parte care

sunt în proces de insolabilitate, or, deși urma să-l prezinte până la 31 iulie 2017, iar fiindu-i solicitată repetat prezentarea planului menționat la ședința Grupului de lucru pentru asigurarea restituirii datoriilor debitoriale față de rezervele materiale ale statului din 4 octombrie 2017, l-a întocmit abia la data de 12 octombrie 2017 (f.d.34) și l-a prezentat Comisiei de disciplină, nu Grupului de lucru pentru asigurarea restituirii datoriilor debitoriale față de rezervele materiale ale statului.

Prin urmare, cele expuse atestă că Oleg Potîrniche a neglijat în mod repetat îndeplinirile sarcinilor ce-i revin, or, ultimul nu s-a conformat indicațiilor obligatorii spre executare primite de la conducătorul autorității publice în care își exercită funcția publică, deși era obligat prin lege să o facă.

La rândul său, obligativitatea funcționarului public de a executa indicațiile conducătorului este o chestiune indispensabilă a principiului subordonării ierarhice care funcționează în serviciul public. Conform prevederilor art. 23 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, funcționarul public are dreptul să refuze, în scris și motivat, îndeplinirea dispozițiilor, scrise sau verbale, primite de la conducător dacă le consideră ilegale.

La caz, în condițiile în care Oleg Potîrniche considera indicația conducătorului ilegală urma să refuze îndeplinirea ei, în scris și motivat, însă, acesta a executat unele dintre cerințele date de către Grupul de lucru pentru asigurarea restituirii datoriilor debitoriale față de rezervele materiale ale statului, anume doar în partea ce ține de prezentarea informațiilor despre măsurile întreprinse de către comitetele creditorilor, fără însă, a fi prezentate propunerile și soluțiile pe toți debitorii și pe fiecare în parte, care sunt în proces de insolabilitate, după cum i-a fost solicitat în baza procesului-verbal nr. 3 din 4 octombrie 2017, la care dânsul a fost prezent (f.d 23-27), fapt ce nu este negat de către intimat.

În acest context, argumentele lui Oleg Potîrniche, invocate și de către instanța de apel, precum că comisia de disciplină nu ar fi verificat declarațiile acestuia referitoare la remiterea la adresa de e-mail a directorului Agenției și a secretarului Grupului de lucru a informațiilor vizate sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse, or, sesizarea către comisia de disciplină a fost întocmită de către însuși Directorul General pentru că abaterile comise de către reclamant erau certe, cu atât mai mult că conform demersului Directorului General din 9 noiembrie 2017, careva completări sau adăugiri la sesizare nu au fost invocate, astfel confirmându-se celor invocate în sesizare.

Referitor la absență nemotivată a lui Oleg Potîrniche de la serviciu timp de 4 ore consecutive pe parcursul unei zile lucrătoare, instanța de recurs reține că conform extrasului din baza de date a sistemului de acces control de intrare/ieșire în sediul Agenției cu privire la intrările/ieșirile reclamantului în perioada 2 octombrie 2017 – 11 octombrie 2017, acesta a lipsit de la locul de muncă repetat, și anume la: 2 octombrie 2017, între orele 10:25-12:24; 3 octombrie 2017 până la ora 12:45; 4 octombrie 2017 până la ora 09:52; 5 octombrie 2017 până la ora 11:10; 9 octombrie 2017 până la ora 08:56 și între orele 11:52-14:15; 11 octombrie 2017 până la ora 09:12, inclusiv la 3 octombrie

2017 până la ora 12:45, adică a absentat fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă (f.d.21-22), ceia ce a servit un alt temei de destituire a reclamantului din funcția anterior deținută.

În acest sens, argumentele reclamantului Oleg Potîrniche precum că în perioada sus-menționată a absentat de la serviciu, deoarece a plecat la policlinică (f.d.53), acestea nu pot constitui drept temei pentru admiterea acțiunii, anularea ordinului de destituire din funcție și restabilirea în funcția anterior deținută, în situația în care primul nu s-a învoit de la conducătorul instituției de a absenta de la locul de muncă în zilele enumerate, nici în formă scrisă și nici verbal. Mai mult ca atât, afirmațiile reclamantului Oleg Potîrniche precum că întârzierile sale la locul de muncă erau condiționate de plecarea acestuia la policlinică nu au fost probate nici cu certificate medicale și nici cel puțin cu careva documente eliberate de medicul de familie, care ar atesta simplul fapt al vizitării acestuia sau a altor medici specializați în zilele invocate în sesizarea Directorului General.

Totodată, argumentele instanței de apel precum că nu ar fi probată prin înscrisuri obligația salariatului de înaintare a demersurilor scrise pentru obținerea învoirii de la serviciu și lipsa acordului conducerii pentru a pleca de la locul de muncă în contextul în care acesta a invocat solicitarea verbală a învoielilor respective, precum și neindicarea de către comisia de disciplină care anume act normativ de ordine internă ar imputa reclamantului obligativitatea de a solicita învoire în formă scrisă, nu pot fi reținute.

Aceasta deoarece conform art. 3 alin. (2) din Legea privind codul de conduită a funcționarului public nr. 25 din 22 februarie 2008, funcționarul public care consideră că i se cere sau că este forțat să acționeze ilegal sau în contradicție cu normele de conduită va comunica acest fapt conducătorilor săi.

Iar, art. 23 alin. (1), (2) și (4) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 4 iulie 2008 stabilește expres că funcționarul public este obligat să se conformeze dispozițiilor (ordinelor, poruncilor, indicațiilor obligatorii spre executare) primite de la conducătorul său direct și de la conducătorul autorității publice în care își exercită funcția publică. Funcționarul public are dreptul să refuze, în scris și motivat, îndeplinirea dispozițiilor, scrise sau verbale, primite de la conducător dacă le consideră ilegale. Dacă funcționarul public are dubii cu privire la legalitatea unei dispoziții, acesta este obligat să comunice în scris autorului dispoziției dubiile sale, precum și să aducă la cunoștința conducătorului ierarhic superior al acestuia astfel de situații.

În interpretarea corectă a normei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că legiuitorul n-a prevăzut obligațiunea angajatorului în emiterea ordinelor, dispozițiilor, indicațiilor obligatorii doar în formă scrisă, mai mult, legiuitorul prevede expres că angajatorul are dreptul să emită dispoziții în formă verbală, iar funcționarul public urmează să le execute.

În context se va menționa că, Oleg Potîrniche a solicitat învoirea de la locul de muncă pentru a se prezenta la o ședință de judecată personală, nelegată de activitatea de serviciu, ceia ce se confirmă prin cererea anexată la dosar, ceia ce denotă că în acest caz acesta s-a conformat indicației verbale date de Directorul General în partea ce ține de a întocmi solicitările de absență de la locul de muncă în formă scrisă, însă în celelalte cazuri dânsul nu s-a conformat în acest sens.

Astfel, conformându-se cerințelor expuse de către angajator privind forma scrisă de solicitare a învoirilor, Oleg Potîrniche nu mai poate invoca caracterul pretins incert sau neobligatoriu al acestei cerințe, deoarece din conformarea sa rezultă atât faptul că o astfel de cerință i-a fost clară, cât și faptul că a privit-o drept una obligatorie, conformându-se în cazul anterior.

Prin urmare, cele expuse atestă că Oleg Potîrniche a admis repetat abateri disciplinare prin eschivarea de la îndeplinirea conștiincioasă atribuțiilor de serviciu, precum și prin părăsirea locului de muncă sau întârzierea repetată la locul muncă. Or, documentele prezentate de reclamant Comisiei de disciplină în vederea infirmării neîndeplinirii atribuțiilor de serviciu au fost înaintate tardiv, iar cele prezentate în vederea combaterii nerespectării programului de muncă se contrazic cu datele din baza de date a sistemului de acces control de intrare/ieșire în sediul Agenției.

În acest sens, restabilirea la locul de muncă a unui salariat destituit, inclusiv, pentru absențe nemotivate de la locul de muncă în prezenta speță riscă să defavorizeze ceilalți angajați ai aceleiași autorități, care nu admit absențe nemotivate și se conformează prevederilor art. 19 al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158-XVI din 4 iulie 2008, or, condițiile, în care unii angajați își pot permite a absenta arbitrar de la locul de muncă, fiind scutiți de răspunderea disciplinară ce le revine pentru aceste fapte, sunt inechitabile în raport cu ceilalți angajați care utilizează eficient timpul de muncă.

În această ordine de idei, instanța de recurs conchide ca întemeiată concluzia instanței de fond precum că la caz s-a constatat comiterea de către reclamant a abaterilor disciplinare reținute prin procesul verbal al Comisiei de disciplină, iar în rezultat, ordinul nr. 251-p din 23 noiembrie 2017 a directorului Agenției Rezerve Materiale „Cu privire la destituirea din funcție a șefului adjunct al Direcției Juridice” contestat a fost emis cu respectarea legii, procedurii, competenței și temeiuri de a fi anulat nu există.

Nu pot fi reținute argumentele lui Oleg Potîrniche precum că eliberarea sa din funcție a fost adoptată fără acordul preliminar scris al organului sindical al pârâtei, iar în Comisia de disciplină nu a fost inclus reprezentantul organului sindical, or, certificatul din 13 octombrie 2017 cu privire la delegarea pentru participare la lucrările Comisiei de disciplină a membrului organizației sindicale și procesele verbale ale Comisiei de disciplină în partea componentei acesteia (f.d.30,44,52) precum și opinia consultativă a organizației sindicale din 23 noiembrie 2017 (f.d.61) atestă contrariul.

La fel, neîntemeiate sunt și argumentele reclamantului Oleg Potîrniche precum că ordinul care se contestă în prezenta speță a fost semnat de o persoană neîmputernicită și, anume de Larisa Goncear, șef Direcția economico-financiară. Or, conform dispoziției nr. 108-d din 15 noiembrie 2017 a Prim-ministrului Republicii Moldova, în legătură cu vacanța funcțiilor de director general și vicedirector general al Agenției Rezerve Materiale, împuternicirile de conducere a Agenției vor fi exercitate temporar de Larisa Goncear, șef al Direcției economico-financiară.

Nu este relevantă, ca temei de anulare a ordinului de destituire din funcție, nici împrejurarea invocată de către reclamantul Oleg Potîrniche precum că pe parcursul timpului acesta a fost terorizat să depună cerere de demisie, or, dânsul a fost destituit din funcție în legătură cu abaterile disciplinare constatate și comunicate de către comisia de disciplină în baza demersului acesteia, și anume: pentru neglijența în mod repetat a îndeplinirii sarcinilor ce-i revin și încălcarea în mod repetat a regimului de lucru, luând în considerație atitudinea reclamantului Oleg Potîrniche ca funcționar public, circumstanțele săvârșirii abaterilor disciplinare, prezența a două sancțiuni disciplinare sub formă de avertisment și mustrare aspră.

Este de menționat că Oleg Potîrniche a mai fost sancționat anterior pentru nerespectarea programului de muncă, prin ordinul nr. 39-p din 31 martie 2017 fiindu-i aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de „avertisment”, care fiind contestată a fost menținută, prin încheierea irevocabilă din 21 martie 2018 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, care a declarat inadmisibil recursul înaintat de Oleg Potîrniche. Prin urmare, ordinul nr. 39-p din 31 martie 2017, prin care reclamantului Oleg Potîrniche i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de avertisment a produs efecte juridice.

Circumstanțele respective în plus justifică, că acțiunea lui Oleg Potîrniche este neîntemeiată, motiv pentru care corect a fost respinsă de către prima instanță. În sensul expus, Colegiul judiciar ajunge la concluzia că instanța de apel greșit a admis parțial cererea de chemare în judecată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, decizia instanței de apel fiind emisă cu aprecierea eronată a probelor, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Agenția Rezerve Materiale, a casa integral decizia din 28 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a menține hotărârea din 2 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Agenția Rezerve Materiale a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Se casează integral decizia din 28 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 2 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Potîrniche împotriva Agenției Rezerve Materiale a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Valeriu Doagă

Nina Vascan

Victor Burduh

Tamara Chișca-Doneva